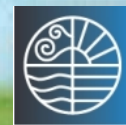

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE : Ευκαιρίες Χρηματοδότησης στη Δράση για το Κλίμα

Σπυριδούλα Ντεμίρη
Ελληνική LIFE Task Force

*1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Κλιματικής Αλλαγής
Καρδίτσα, 9 Ιουνίου 2017*

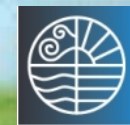
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Πρόγραμμα LIFE

- ✓ Αποτελεί το **χρηματοδοτικό εργαλείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον και την δράση για το κλίμα.**
- ✓ Συνεισφέρει στην **εφαρμογή, ανανέωση & ανάπτυξη** της ευρωπαϊκής πολιτικής και νομοθεσίας για το περιβάλλον & το κλίμα μέσω της **συγχρηματοδότησης έργων.**
- ✓ Έχει χρηματοδοτήσει **239 έργα με Έλληνα συντονιστή δικαιούχο** από το 1992 μέχρι σήμερα (326 εκατ. €).

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Δομή Προγράμματος [2014-2020]

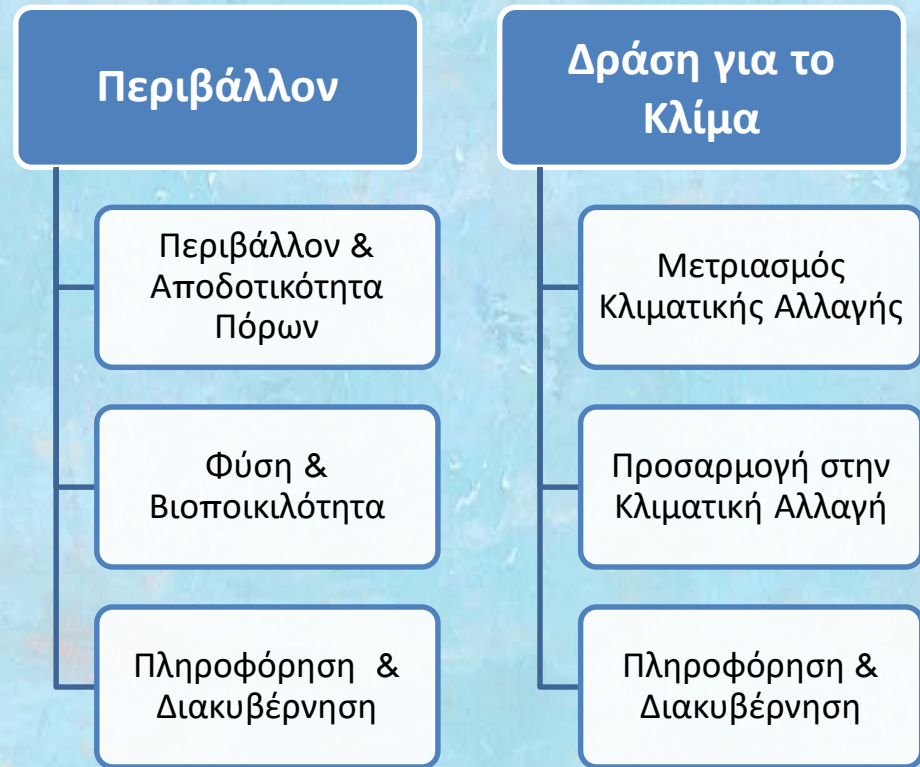
✓ 3.456,7 εκατ. €

✓ 2 υποπρογράμματα:

✓ **Περιβάλλον** (75%)

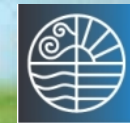
55% Φύση/Βιοποικιλότητα (2014-2017)

✓ **Κλίμα** (25%)

LIFE

- **Τύποι Χρηματοδότησης:** Επιχορηγήσεις δράσης, λειτουργικές επιχορηγήσεις, καινοτόμα χρηματοδοτικά μέσα => Μηχανισμός Χρηματοδότησης Φυσικού Κεφαλαίου (NCFF), Ιδιωτική Χρηματοδότηση για την Ενεργειακή Απόδοση (PF4EE)
- **Είδη Έργων:** παραδοσιακά, ολοκληρωμένα, τεχνικής βοήθειας, οικοδόμησης δυναμικού, προπαρασκευαστικά
- Για το υπο-πρόγραμμα Περιβάλλον ορίζονται θέματα έργων στο Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας ενώ **στη Δράση για το Κλίμα ορίζονται ετήσιες προτεραιότητες στον οδηγό για αιτούντες του κάθε έτους**

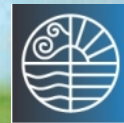
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Παραδοσιακά έργα LIFE

- ✓ Δημόσιοι φορείς, ΜΚΟ, ιδιωτικές επιχειρήσεις
- ✓ Μέσος αριθμός φορέων/έργο: 4-5 δικαιούχοι (όλοι συνεισφέρουν οικονομικά)
- ✓ Δυνατότητα υλοποίησης δράσεων & συμμετοχής φορέων **εκτός ΕΕ** υπό προϋποθέσεις
- ✓ Μέσος προϋπολογισμός: **(1,5 - 2,5) εκατ. €** - (έως 60% χρηματοδότηση ΕΕ)
- ✓ Γενικοί & ειδικοί στόχοι LIFE & **θεματικές προτεραιότητες**
- ✓ **Κατηγορίες** - πιλοτικά, επίδειξης, βέλτιστων πρακτικών, πληροφόρησης

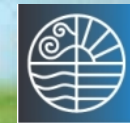

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Γενικά Χαρακτηριστικά

- ❑ **Δεν** επικεντρώνεται στην **έρευνα** ($\neq$ H2020)
- ❑ **Δεν** δικαιολογεί **μεγάλες υποδομές** ($\neq$ διαρθρωτικά ταμεία)
- ❑ Μέγιστη συμμετοχή της ΕΕ (2014-2017) - **60% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών** (Εξαιρέση: κάποια έργα Φύσης (οικοτόποι ή είδη προτεραιότητας με 50% του προϋπολογισμού για δράσεις διατήρησης) - 75%)
- ❑ Έμφαση σε: 1. Δυνατότητα **αναπαραγωγής/μεταφοράς**, 2. Μακροπρόθεσμη **βιωσιμότητα**, 3. **Προστιθέμενη αξία** των αποτελεσμάτων για την ΕΕ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

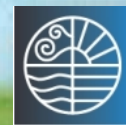

Δράση για το κλίμα

- **Νέο**, ξεχωριστό υπο-πρόγραμμα για την περίοδο 2014-2020
- **25%** του συνολικού προϋπολογισμού ($\approx 0,5$ δις € (2014-2017))
- Τρεις τομείς προτεραιότητας
  - **Μετριασμός** κλιματικής αλλαγής (193,5 εκατ €)
  - **Προσαρμογή** στην κλιματική αλλαγή (190,4 εκατ €)
  - Κλιματική **διακυβέρνηση & πληροφόρηση** (17,6 εκ. €)

LIFE Call 2017 opening: 28 April 2017

Area	Closing	Budget 17	Budget 16	~ %
CLIMATE	07-Sep-17	€52.1 Mill.	€ 47.4 Mill.	+ 10%

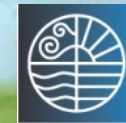

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μετριασμός Κλιματικής Αλλαγής

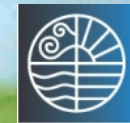
- ✓ Έργα που συνεισφέρουν στη **μείωση των εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου (ΑτΘ)** υποστηρίζοντας την μετάβαση σε μία οικονομία χαμηλών εκπομπών
- ✓ Νομοθετική βάση: [Πλαίσιο Ενέργεια και Κλίμα 2030](#) και ο Χάρτης Πορείας για το 2050
- ✓ Ετήσιες προτεραιότητες 2017:
  - ✓ Ενεργοβόρες βιομηχανίες
  - ✓ Φθοριούχα αέρια
  - ✓ Χρήσεις γης, αλλαγές χρήσεων γης και δασοκομία

Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

- ✓ Έργα που βοηθούν στην **ενίσχυση της ετοιμότητας** και την **αντιμετώπιση των επιπτώσεων** της ΚΑ, ενισχύοντας την **ανθεκτικότητα της ΕΕ** σε αυτήν
- ✓ Νομοθετική βάση - [Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την προσαρμογή στην ΚΑ](#)
- ✓ Άλλα σχετικά εργαλεία πολιτικής:
  - ✓ Συμφωνία των Παρισίων (COP15, 2015)
  - ✓ Σύμφωνο των Δημάρχων
  - ✓ Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή
  - ✓ Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην ΚΑ (ΠεΣΠΚΑ)

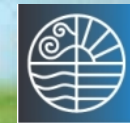

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Προτεραιότητες 2017 - CSA

- **Βασικά** διατομεακά, διαπεριφερειακά και διασυνοριακά **προβλήματα**
- Δυναμικό για **επίδειξη** και **μεταφορά**
- Πράσινες υποδομές και προσεγγίσεις με βάση το οικοσύστημα με στόχο **καινοτόμες λύσεις**
- **Ιδιαίτερα ευπαθείς περιοχές και κλάδους**
- Υιοθέτηση εκτιμήσεων **ευπάθειας** και **στρατηγικών προσαρμογής**

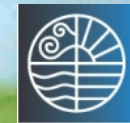
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Προτεραιότητες 2017 – Ευπαθείς περιοχές και κλάδοι

- Διασυνοριακός έλεγχος **πλημμυρών** (ενίσχυση συμφωνιών στην EU Floods Directive)
- Διασυνοριακή διαχείριση **παράκτιας ζώνης** με έμφαση σε πυκνοκατοικημένα δέλτα και παράκτιες πόλεις
- Ενσωμάτωση προσαρμογής σε **αστικό χωροταξικό σχεδιασμό, σχεδιασμό κτιρίων** και **διαχείριση φυσικών πόρων**
- Βιώσιμοι και ανθεκτικοί κλάδοι **γεωργίας, δασοπονίας και τουρισμού**
- Βιώσιμη **διαχείριση υδάτων** – καταπολέμιση **ερημοποίησης και δασικών πυρκαγιών** σε περιοχές επιρρεπείς στην ξηρασία
- **Σημείωση:**
  - Η Εθνική Στρατηγική υποδεικνύει τους πιο ευπαθείς κλάδους στην Ελλάδα (γεωργία, τουρισμός, παράκτια συστήματα) και ορίζει δράσεις και μέτρα.

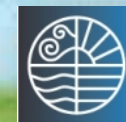
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Η Εθνική Στρατηγική επίσης αναφέρει την Ευπάθεια ανά Περιφέρεια και Τομέα..

2. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΡΩΤΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΜΕΑ									
Γεωγραφική Περιφέρεια	Γεωργία	Δάση	Αλιεία	Εξορυκτική Βιομηχανία	Υδρευση	Δομημένο Περιβάλλον	Μεταφορές	Τουρισμός	Υγεία
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	9	9	9	4	10	5	6	4	8
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	13	13	13	8	12	12	12	12	12
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	4	4	4	11	4	3	1	2	3
ΗΠΕΙΡΟΥ	6	6	6	2	5	4	4	3	5
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	10	10	10	3	11	10	7	7	10
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	3	3	3	1	1	2	3	5	1
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	11	11	11	1	6	9	11	8	11
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	7	7	7	10	8	6	9	9	4
ΑΤΤΙΚΗΣ	5	5	5	9	13	13	13	13	13
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	12	12	12	7	3	8	8	6	7
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1	1	1	1	2	1	2	1	2
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	2	2	2	6	9	7	5	10	6
ΚΡΗΤΗΣ	8	8	8	5	7	11	10	11	9

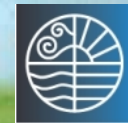
Πηγή: Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην ΚΑ

Προτεραιότητες 2017 – Προσαρμογή των Πόλεων

- ❖ Ανάπτυξη **τοπικών** πρωτοβουλιών προσαρμογής και μετριασμού (Σύμφωνο των Δημάρχων), σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες
- ❖ **Ταυτόχρονη συνεισφορά** σε μετριασμό και προσαρμογή καθώς και στους στόχους διατήρησης της φύσης και της βιοποικιλότητας
- ❖ Ανάπτυξη και εφαρμογή **καινοτόμων λύσεων** στις πόλεις για το νερό, την ενέργεια και την οικοδόμηση καθώς και λύσεων που στοχεύουν στην υγεία και την ευημερία
- ❖ Προώθηση των **πράσινων υποδομών** στις πόλεις, αντιμετώπιση του φαινομένου της **θερμικής νησίδας** (πράσινες ταράτσες, δίκτυα πρασίνου), βελτίωση της **διαπερατότητας του εδάφους** των πόλεων και **έλεγχο του κινδύνου πλημμύρας**
- ❖ Εφαρμογή **συνεργασιών δημοσίου-ιδιωτικού τομέα**, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής λύσεων ασφάλισης

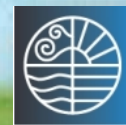

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Κλιματική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση

- ✓ **Ευαισθητοποίηση** σε κλιματικά ζητήματα, δημιουργία δομών για την ενεργή συμμετοχή & υποστήριξη στη **διαμόρφωση πολιτικής της ΕΕ** στον τομέα του κλίματος, προώθηση της γνώσης για τη **βιώσιμη ανάπτυξη**
- ✓ **Επικοινωνία, διαχείριση & διάδοση πληροφοριών** στον τομέα κλιματικής αλλαγής, διευκόλυνση **διαμοιρασμού της γνώσης επιτυχημένων κλιματικών λύσεων και πρακτικών**
- ✓ **Συμβολή** στην αποτελεσματικότερη **συμμόρφωση** με την κλιματική νομοθεσία – προώθηση **βέλτιστων πρακτικών** & πολιτικών προσεγγίσεων
- ✓ **Βελτίωση της διακυβέρνησης**, διεύρυνση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών στις διαδικασίες διαβούλευσης/εφαρμογής της κλιματικής νομοθεσίας
- ✓ Ετήσιες προτεραιότητες για το 2017 → στον οδηγό για αιτούντες

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Παραδείγματα έργων LIFE με συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης

- ❖ Developing local plans for climate mitigation by 2020, [LIFE07 ENV/GR/000282 – CLIM-LOCAL2020](#)
- ❖ Promoting water efficiency and supporting the shift towards a climate resilient agriculture in Mediterranean countries, [LIFE14 CCA/GR/000389 – LIFE AgroClimaWater](#)
- ❖ Adaptation to climate change impacts on the Mediterranean islands' agriculture, [LIFE14 CCA/GR/000928 – LIFE Adapt2Clima](#)
- ❖ Climate Proofing Urban Municipalities, [LIFE15 CCA/CY/000086 – LIFE URBANPROOF](#)

Ίδρυση και Λειτουργία της Ελληνικής Task Force για το Πρόγραμμα LIFE για την περίοδο 2014-2017 «LIFE14 CAP/GR/000003» - GR LTF

Έργο Οικοδόμησης Δυναμικού (LIFE Capacity Building):

Παρέχουν οικονομική στήριξη σε δράσεις που αναπτύσσουν το δυναμικό των Κρατών Μελών, προκειμένου αυτά να συμμετέχουν αποτελεσματικότερα στο Πρόγραμμα LIFE

Διάρκεια:

01/01/2016 – 30/04/2019

Προϋπολογισμός:

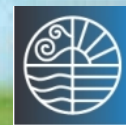
Σύνολο: € 1,304,708

Χρηματοδότηση Ευρωπαϊκής Επιτροπής: € 953,600

Δικαιούχοι:

Πράσινο Ταμείο, Συντονιστής Δικαιούχος

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Συνδικαιούχος

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ελληνική LIFE Task Force

Εθνικά Σημεία Επαφής για το Πρόγραμμα LIFE

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γ. Πρωτόπαπας
Περιβάλλον

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

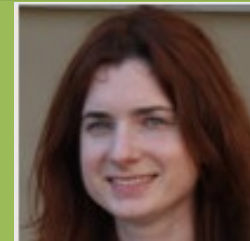
Δ. Νιαβής
Δράση για το
Κλίμα

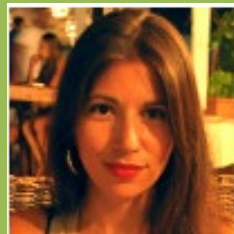
Δ. Χωματίδης
Περιβάλλον

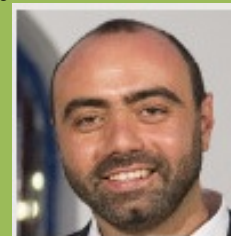
Σ. Ντεμίρη
Δράση για το Κλίμα

Κ. Κουτσοβούλου
Φύση - Βιοποικιλότητα

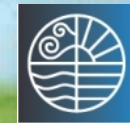
Κ. Κολιγιώργα
Επικοινωνία

Π. Στρατάκης
Διαχείριση
δεδομένων/ GIS

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

NATURA 2000

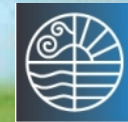

Ρόλος της Ελληνικής LTF

- ✓ **Ενημέρωση** δυνητικών δικαιούχων
- ✓ **Υποστήριξη** στην προετοιμασία προτάσεων
Παροχή **τεχνικής βοήθειας** και **συμβουλευτικής** στους υποψήφιους δικαιούχους
- ✓ Προώθηση **ανταλλαγής εμπειριών/καλών πρακτικών** και **χρήσης αποτελεσμάτων έργων LIFE**
- ✓ **Ενίσχυση** Εθνικών Σημείων Επαφής Προγράμματος LIFE

**Αποτελεσματικότερη
συμμετοχή της Ελλάδας στο
πρόγραμμα LIFE**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

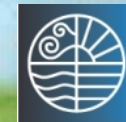
**Περισσότερες Πληροφορίες:
Σπυριδούλα Ντεμίρη**

Website: www.lifetaskforce.gr

E-mail: sntemiri@prasinotameio.gr, life@prasinotameio.gr

Τηλ: 2105241903, εσωτ.131

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

